

Artikel uit De Telegraaf van zaterdag 18 februari 2017

Peter Derksen zet met overtuiging in op behoud van de troeteleik. „Te duur, dat zal wel, maar Rijkswaterstaat geeft wel miljoenen uit aan kunstwerken langs de weg. Ik hou hoop!” .

Foto: Beeld Werkt

Handhaven oude reus in middenberm A58 kost miljoenen

Liefde voor snelwegeik diepgeworteld

Al jaren staat de oude eik midden op de snelweg, maar vanwege de verbreding van de A58, is hij nu ook een sta-in-de-weg. Nog even, de kettingzaag ronkt al. Kap een boom en de volkswoede barst los. „Het is een levend wezen, hij voelt als familie!”

Marjanne Huisling snapt de opwinding: Mensen beseffen onbewust dat bomen de longen van de aarde zijn.”

Foto: Aldo Allesie

Breed waaiert zijn kroon uit over de rijbanen van de A58, een triomf van moeder natuur over het asfalt. Automobilisten halen de voet even van het gas voor ze hem passeren. Vanachter het stuur groet een duizendkoppig forenzen-defilé hem dagelijks: „Goeiemorgen, eik!” Stiekem natuurlijk, want we zijn geen groene gekkies.

Al anderhalve eeuw staat die robuuste zomereik daar, ter hoogte van het Brabantse Ulvenhout. Nog maar dertig jaar terug werd zijn bestaan bevochten op asfalteermachines. Tussen twee vangrails staat hij, twintig meter hoog, een stamontrek van 3.60 meter, Heras-hekwerkje erom.

In een tweede ronde, dreigt de Brabantse boom de strijd alsnog te verliezen. Rijkswaterstaat gaat de weg verbreden en kapt hem in 2020. Laten staan kost miljoenen euro's.

Houdoe, eik... „Mag niet!”, vindt Peter Derksen, en als er iemand recht van spreken heeft, is hij het wel. Zijn neefjes noemen de eik niet voor niets 'de boom van ome Peter'. Door zijn toedoen bleef die eik daar geworteld. „Nog wel.”

Ooit flankerde de eik de oprijlaan van landhuis Anneville, waar prins Bernhard resideerde in de laatste oorlogsmaanden. „In 1986 werd de A58 aangelegd, dwars door het landgoed”, zegt Peter Derksen, nu directeur van de Stichting Nationale Boomfeestdag. „Toen werkte ik bij Staatsbosbeheer en wij moesten de kapvergunningen verlenen. In die tijd gold groen nog niet. Banjerde ik door het weiland, zag die pracht-eik, en dacht: ammenooitniet! Ik heb me een ruzie gehad met Rijkswaterstaat, tot aan de hoogste bazen.”

Hij had het geluk aan zijn kant: „De eik bleek precies op de middenberm te staan. De wortels groeiden in de goede richting. Een blijvertje.” Grinnikt: „Nu voert Rijkswaterstaat hem zelfs op als hún troetelek. Toen bleek dat hij maar de helft van zijn jaarrantsoen van 80.000 liter water kreeg, legden ze zelfs een irrigatiesysteem aan.”

'Ik hou hoop'

Het is al lang niet meer de boom van ome Peter en Rijkswaterstaat alleen, hele volksstammen werden geraakt door die boom der bomen op die gekke plek. „Mooier landmark is er niet, vlakbij de grens met België. Iedereen die met vakantie naar Frankrijk gaat komt er langs. Dubbel erg dat hij nu weer in zijn bestaan wordt bedreigd. Te duur, dat zal wel, maar Rijkswaterstaat geeft wel miljoenen uit aan uh... kunstwerken langs de weg. Ik hou hoop!” Derksen overweegt crowdfunding. „De Boomfeestdag bestaat zestig jaar. Mooi cadeau zou dit zijn.”

Zijn medestanders zijn talrijk: „Ik schat 80% van de mensen. Maar veel filerijders zien hem graag verdwijnen.” Tegenstanders zeggen op het forum van flitsservice.nl: 'Mensen, het is één boom.'

De A58 wordt verbreed voor een betere doorstroming. Omdat de pilaren van het viaduct niet ver genoeg uit elkaar staan, moet de middenberm worden gebruikt voor nieuwe stroken. Anders moet er een heel nieuw viaduct komen. Suzanne Maas van Rijkswaterstaat rekent voor dat verschillende red-de eik-scenario's tussen de 2 en 4 miljoen euro zouden kosten. „Ik weet hoe gevoelig het ligt, maar dat is te veel geld. Technici hebben alle varianten bekeken en doorgerekend, andere oplossingen tegen het licht gehouden. We hadden een speciale site voor suggesties, vragen en ideeën van het publiek. Verplanten is geen optie omdat hij niet met een fatsoenlijke kluit uit de aarde gehaald kan worden, en dat betekent ook een wisse dood. Om de boom heen is nog wel ruimte voor asfalt, maar zo dicht tegen de snelweg aan, vormt-ie een groot gevaar. En dat willen we ook niet. Ons besluit staat vast, maar we hebben nog wel een tweede gesprek met de Bomenstichting.” Het wachten is op een pot met goud.

Joep van Bergeijk, regiocoördinator van de Bomenstichting houdt hoop: „Sinds de Anne Frank-boom is gekapt, is het de bekendste boom van Nederland. Volle kruin, uitstekende takken, precies zoals een kind een boom tekent. Twee keer daags passeer ik hem op de rit van Eindhoven naar Hendrik-Ido-Ambacht en terug. Dan denk ik 'ha, daar is-ie weer', hij geeft me welbehagen. Altijd mooi, in de zon, de mist, de sneeuw. Mijn levende kalender van de vier jaargetijden. Straks is er dat groene waas en dan komen de vogeltjes. Bomen bloeien, dragen vrucht, hun bladerdek verkleurt, ze worden kaal. Toch wel wat anders dan een flatgebouw. En hij is in topconditie, nieuwe lootjes aan de stam, hij kan makkelijk 800 jaar oud worden.”

Baken van rust

Een van de voorvaders van Jan baron de Constant Rebecque moet de boom hebben geplant op landgoed Anneville, zo'n 160 tot 180 jaar geleden. Jans vader vocht destijds tegen de aanleg van de weg die zijn landgoed in tweeën splitste. De baron houdt zich op de vlakte, hij heeft weinig tijd. „Die ene boom stond op het jammerlijstje, terwijl er toen drie hectare natuur verdwenen is. Op zich is hij mooi, omdat-ie er alleen voor staat.

Maar als de weg naar de zijkanten zou worden verbreed, wordt deze ene boom wel gespaard, maar moet daar wel weer veel groen voor wijken. Oók een andere eik uit die vroegere bommenrij.”

Maryse Huyser uit Noord-Holland is geen forens, maar wel een fan van de Anneville-eik: „Rijd ik richting Parijs, kom ik graag langs dat baken van rust.”

„Onze boom”, claimt Janneke van Herreveld uit Heerjansdam, ook namens haar echtgenoot Nes. „Ik kende de eik al toen ik nog in Delft studeerde en in de weekenden naar mijn familie in Limburg reisde. Dat bochtje om die boom heen, dat oog voor historie, sprak me zo aan. Een symbool van hoop en liefde. Tegen Nes zei ik altijd dat ik nog eens een foto onder die boom wilde maken. Op 5 mei 2005 zei hij midden in de nacht: 'Kom mee Janneke!' Ik moest donkere kleren aantrekken. Slim van hem, dan zouden we niet zo opvallen en zou het verkeer niet van ons schrikken. We zijn de snelweg over gestoken, om die foto te maken, dacht ik. Maar aan de voet van de eik ging hij op de knieën en vroeg mij ten huwelijk.”

De boom is een rode draad geworden in hun huwelijk. „Het mooie is dat iedereen ons knipsels stuurt over de boom. Aan onze muur hangt een aquarel ervan, voor ons zal hij altijd voortleven. We hadden het er al over om ons vast te ketenen voor hij wordt omgezaagd. Aan de ene kant vind ik een paar miljoen ook belachelijk veel geld, maar aan de andere kant...”

Rens van der Linden uit Amsterdam haalde met annevilleeikulvenhout.petities.nl al 2000 handtekeningen pro-boom. „Weg met die kettingzaag! Het is een wereldboom, een levend monument, hij maakt ons uniek. Het kan een toeristische trekpleister worden. Er moet een stopplek komen, dat mensen onderweg foto's kunnen maken, nu kunnen ze alleen maar hopen op file!”

Lyrisch wijdt hij uit over de zomereik: „Wijs en oud is hij, hij heeft alles gezien. Ik dicht hem heus geen menselijke eigenschappen toe, maar het is een levend wezen en hij voelt een beetje als familie. Hij was er al toen wij nog niet bestonden, en hij hoort er nog te zijn als wij al lang weg zijn.”

De boom als getuige. Er zijn er meer: jaarlijks is er een herdenking van de Bijlmerramp bij 'de boom die alles zag'.

Wouter Tooren, omgevingspsycholoog bij bureau Eyckveld, verklaart: „Oude bomen prikkelen onze fantasie. We stellen ons voor wat hij allemaal zoal heeft meegemaakt in het verleden.” Wonderlijk vindt hij de bomenliefde niet. „Doorgaans hebben ze een positieve invloed op onze gemoedstoestand en kunnen ervoor zorgen dat we sneller tot rust komen. Ze helpen met het herstellen van stress. De meeste mensen hebben een voorkeur voor natuur die opwindend is, maar niet zo erg dat het beangstigend wordt. Daarbij mag het ook een beetje afwijken en speels zijn.”

Ook kruidenvakvrouw en boom-o-loog Marjanne Husing snapt dat de emoties hoog oplopen als er een boom omgaat. „Elke kapvergunning maakt mensen benauwd, omdat ze onbewust beseffen dat bomen de longen van de aarde zijn. In de hoveniersopleiding leerde ik al dat bomen ons psychisch gezond houden. Lelystad werd gebouwd zonder groen, en veel inwoners kregen geestelijke klachten.”

„Als er gekapt wordt voelen we ons rot omdat we zelf ook natuur zijn en deel uitmaken van dat grote geheel. Bomen zijn levende wezens, een paar jaar geleden werd dat nog afgedaan als zweefneuzerij, maar dat is gelukkig veranderd. Niets is aardser dan zo'n diep gewortelde boom.”

Marjanne Husing kent de eigenschappen van verschillende bomen. „De stoere eik is de koning van het woud. Hij is heel krachtig en straalt rust uit. Goed voor de automobilist. Ik weet dat veel passanten de Anneville-eik altijd heimelijk groeten. Een vinger opsteken, iets zeggen. Met ontzag, omdat hij zo oud is en daar toch maar staat. Een ijkpunt in ons bestaan.”